

3. Карабанов Є.О., Непша О.В. Інформаційно-комунікаційні технології в підготовці майбутніх фахівців у сфері фізичної культури і спорту / Збірник статей, тез і доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Філософія здоров'я – здоровий спосіб життя – здорова нація». Херсон: ДВНЗ «ХДАУ». 2018. С. 110-113.
4. Котова О.В., Сем'янов О.В. Професійна підготовка фахівців з фізичної культури із використанням інформаційних технологій. *Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку*: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Бердянськ: БДПУ, 2018. С. 297-299.
5. Сущенко А.В. Інформаційно-комунікаційні технології і засоби навчання в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту. Вісник Запорізького національного університету: *Фізичне виховання та спорт: збірник наукових праць* № 1(7). Запоріжжя: ЗНУ, 2018. С. 104-111
6. Тимошенко О.В., Дьоміна Ж.Г. Інформатизація процесу підготовки майбутніх фахівців у галузі фізичного виховання та спорту. *Сучасні біомеханічні та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті*: Матеріали V Всеукраїнської електронної конференції. К.: НУФВСУ, 2017. С. 108-110.
7. Шинкарук О.А., Денисова Л.В., Харченко Л.А. Інформаційні технології як фактор освітніх перетворень в закладах вищої освіти з фізичної культури і спорту. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2018. № 1. С. 90-94. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2018.1.90-94>
8. Filenko L., Ashanin V., Basenko O., Petrenko Y., Poltorarska G., Tserkovna O., Kalmykova Y., Kalmykov S., Petrenko Y. Teaching and learning informatization at the universities of physical culture. *Journal of Physical Education and Sport*. 2017. № 17(4). P. 2454-2461.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТРЕНЕРА В АКРОБАТИЧНОМУ РОК-Н-РОЛІ

Романова К.В.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація. Більшість авторів певною мірою висвітлюють проблему спортивної підготовки, розробки програм тренування на різних етапах. Поряд з цим недостатньо висвітлено психолого-педагогічні проблеми, пов'язані з підготовкою та організацією управління навчально-тренувальним процесом спортсменів з акробатичного рок-н-ролу.

Професія тренера популярна і відіграє важливу роль для країни: виховання здорової нації, сильних та мотивованих людей. Успішна управлінська діяльність тренера стає запорукою

досягнення поставленої мети. Зазначене вище вказує на актуальність проблеми, що і зумовило вибір теми статті.

Мета дослідження: з'ясувати роль тренера та особливості його діяльності в акробатичному рок-н-ролі.

Виходячи з мети, перед нами постають такі **завдання:**

1. Проаналізувати та узагальнити науково-методичні матеріали з теми особливості діяльності тренера.
2. Визначити місце управлінських якостей серед професійно-важливих якостей тренера.
3. Визначити сутність та специфіку акробатичного рок-н-ролу
4. Проаналізувати роль тренера, стиль управління в структурі його тренерської діяльності в процесі підготовки спортсменів високої кваліфікації та майбутніх фахівців з акробатичного рок-н-ролу.
5. Розробити практичні рекомендації тренеру з акробатичного рок-н-ролу.

Методи дослідження: педагогічне спостереження та аналіз тренувального процесу, методи соціологічного дослідження (анкетування та інтерв'ювання).

Результати дослідження. Н. В. Кузьміна виділила чотири особливості в структурі діяльності тренера: гностична, організаційна, комунікативна і конструктивна (1967,1972). Л. П. Макаренко поряд відзначає ще творчу, рухову, тренерську, творчо-дослідницьку діяльність тренера.

Серед професійно-важливих якостей тренера розрізняють: перцептивні (педагогічна спостережливість), конструктивні (успішного проектування та формування особистості і колективу), дидактичні (передавати матеріал), експресивні (мова тренера), комунікативні (встановлювати та підтримувати сприятливі стосунки), організаторські та управлінські[8]. Вчені В.М. Платонов, 1997, 2015; М.Г. Озолін, 2003; В.В. Мулик,2002; О.І. Камаєв, 2000,та ін., відзначають провідну роль організаційного та управлінського впливу тренерів на оптимальне функціонування системи спортивної підготовки [5].

Управлінська діяльність тренера характеризується певним стилем виконання. Типи керівників і відповідні їм стилі керівництва вперше були досліджені німецьким психологом Куртом Левінім (1938).Стилі діяльності диференціюються в основному на три види: авторитарний, ліберальний, демократичний. [3]. У сучасних умовах особливий інтерес представляє вивчення індивідуального стилю управління керівника в структурі певного виду спорту. [4,6]

Підготовка висококваліфікованих спортсменів, пошук нових форм, засобів і методів для підвищення ефективності тренувального процесу в акробатичному рок-н-ролі вивчається науковцями і фахівцями М.Ю.Баранов, 2015, П.М.Кизім, 2014, Г.П.Артем'єва, 2007,

Н.П.Батеєва,2013, та ін. [2]. Водночас недостатньо висвітлено проблематику, пов'язану з особливостями діяльності тренера, організацією і управлінням навчально-тренувальним процесом спортсменів з акробатичного рок-н-ролу.

Переважає більшість видів спортивних танців, так само як акробатичний рок-н-рол, передбачає парне виконання фігур під час танцювальної композиції. Але є категорії акробатичного рок-н-ролу, в яких композиція виконується синхронно, командою(формейшн). Змагаючись у цій категорії команда потребує значно більшої підготовки ніж у випадку із парним чи сольним виконанням, адже у групі стають більш помітними дрібні помилки, вади виконання та недосконалість техніки окремих спортсменів. Інші особливості подані у таблиці 1.

Таблиця 1

Акробатичний рок-н-рол в системі спортивних класифікацій

Класифікаційна ознака	Характеристика акробатичного рок-н-ролу
За характером діяльності спортсменів	Високоактивний вид спорту
За аналогією класифікації олімпійських видів спорту	Складно-координаційний вид спорту
Структура діяльності спортсмена	Ациклічний
Особливості взаємодії спортсменів	Сольний, парний та синхронно-груповий
Географічне поширення	Міжнародний вид спорту
Спосіб визначення змагального результату	Результат визначається умовними одиницями, які присуджуються за виконання обумовленої програми змагань
Адаптаційні процеси сенсорних реакцій спортсмена до умов змагальної реакції	Вид спорту з відносно стабільним проявом кінематичних характеристик
Фізіологічна класифікація за структурою змін поз і рухів	Вид спорту зі стереотипними рухами якісного значення
Класифікація у біомеханіці та біохімії	Ациклічний вид спорту
За енергетичним забезпеченням і тривалості рухової активності	Рухова активність субмаксимальної потужності

З метою визначення особливостей діяльності та стилю управління тренера в акробатичному рок-н-ролі використано такі методи дослідження, як педагогічне спостереження та аналіз тренувального процесу спортсменів різних вікових категорій спортивного клубу «Школа Філімонових «ЛПА», у відповідності до вимог, а саме - активності, вибіркості,

передбачуваності, планомірності, систематичності, цілеспрямованості [2]. Методи соціологічного дослідження (анкетування та інтерв'ювання). У нашому дослідженні використовувався найбільш поширений різновид методу опитування – формалізоване інтерв'ю, що відбувалося на основі спеціально розробленої анкети, яка складалася з трьох груп питань до кожного стилю управління.

В опитуванні прийняло участь 32 спортсмена двох вікових категорій команд формейшн («дівчата» і «жінки»), з метою отримання найбільш доцільних способів організації та управління тренувальним процесом. Результати відповідей спортсменів наведені в таблиці 2:

Таблиця 2

Результати анкетування спортсменів

Група питань	Категорія формейшн дівчата (14 спортсменів)		Категорія формейшн жінки (18 спортсменів)	
	Кількість	Відсоток	Кількість	Відсоток
Авторитарний стиль управління	9	63%	1	7%
Демократичний стиль управління	4	35%	15	83%
Ліберальний стиль управління	1	2%	2	10%

Отримана інформація надала результати, які шляхом обробки були представлені у відповідному вигляді, узагальнені, проаналізовані та проінтерпретовані, було підтверджено, що успіх спортсменів в акробатичному рок-н-ролі напряму залежить від стилю управління тренера в процесі його діяльності. Дослідження дозволили розробити практичні рекомендації для тренерів.

Обов'язково враховувати тренерам, обираючи стиль управління, вікові особливості спортсмена(ів). При цьому необхідно уточнити, що важливий не стільки вік сам по собі, скільки саме психологічна зрілість. Використання авторитарного стилю управління при роботі зі спортсменами доцільно або в разі дитячих груп, або в разі зайвої інфантильності, особистісної несформованості спортсменів. Високим є і відсоток необхідності підключення демократичного стилю. Тоді як відсоток тих, хто готовий до ліберального стилю управління в цілому дуже низький. Надмірна авторитарність тренера може призвести до того, що психологічно зрілі спортсмени виявляться малоуспішними, втратять мотивацію до досягнення спортивних результатів і не зможуть реалізувати власний потенціал. У разі ліберального керівництва можливий певний «плюс» до бажання досягти успіху за рахунок формування основних особистісних установок спортсмена, на відміну від авторитарного стилю. Слід також відзначити, що в групах з авторитарним тренером такі якості як особиста відповідальність спортсмена і прагнення слідувати загальноприйнятим нормам (нормативність) не впливають на

можливий успіх, а от в групах з поступливим (ліберальним) стилем тренера ці якості є важливими для досягнення успіху.

Висновки:

1. Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що на сьогодні особливості діяльності тренера, стиль управління вивчаються. Але саме в акробатичному рок-н-ролі недостатньо опрацьовані.

2. У ході дослідження, було з'ясовано, що особливості діяльності, професійні якості, стиль управління тренера з танців є надзвичайно важливими та передбачають цілеспрямований вплив на діяльність спортсменів з метою досягнення ними високих спортивних результатів.

3. Визначено особливості акробатичного рок-н-ролу як високоактивного, ациклічного виду спорту групи складнокоординаційних з сольним, парним та синхронно-груповим варіантами взаємодії.

4. Проаналізовано роль тренера, стиль управління в процесі підготовки спортсменів високої кваліфікації та майбутніх фахівців з акробатичного рок-н-ролу.

5. Дослідження дозволили розробити практичні рекомендації для тренерів задля ефективної управлінської діяльності під час навчання та тренування з акробатичного рок-н-ролу.

Список використаної літератури

1. Батеева Н.П., Кызим П.Н. Совершенствование физической и технической подготовки квалифицированных спортсменов в акробатическом рок-н-ролле в годичном макроцикле: монографія. ФОП Бровін О.В. Харків, 2017. 228с.

2. Гуменюк С.В. Особливості функціонального тренінгу і його вплив на взаємозв'язки показників спеціальної фізичної підготовленості спортсменів категорії «ювенали» з акробатичного рок-н-ролу. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15. науково-педагогічні проблеми фізичної культури: зб. наукових праць. Київ, 2018. Вип.10. С.20-28.

3. Данилко В., Данилко М., Толкач В. Зміст роботи тренера-викладача. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: збірник наукових праць, №. 3 (11), 2010.

4. Дутчак М.В. Система підвищення кваліфікації тренерів збірних команд України з олімпійських видів спорту. Проблеми фізичного виховання і спорту, 2010, №7. С. 29-34.

5. Мулик В.В., Камаєв О.І. Теорія системності та і системний підхід в професійній діяльності тренера. Харків, ХДАФК, 2017. 88с.

6. Николаева О.О., Марков К.К. Стиль тренера в успешной спортивной деятельности. Современные наукоемкие технологии, № 6, 2017. 146с.

7. Терехина Р.Н., Медведева Е.Н., Крючек Е.С., Воробьев А.О., Быстрова Т.Н., Терехин В.С., Гинкевич И.В. Иванов В.А. Программа спортивной подготовки по виду спорта. Акробатический рок-н-ролл. Москва, 2016. 112с.

8. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Теорія фізичного виховання: Навчальний посібник для студентів факультетів фізичного виховання. Тернопіль: Збруч, 2000. 183 с.

ВПЛИВ КОМПЛЕКСНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ БОКСЕРІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Христова Т.Є., Краснопольський Ю. Ю.

Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Б. Хмельницького

Анотація. Стаття присвячена дослідженню впливу екстремальних умов спортивної діяльності на психіку та фізіологічні параметри кваліфікованих боксерів. Показано, що в екстремальних умовах змагань, крім позитивних змін, у боксерів виникають негативні зміни в психіці та збільшується рівень прояву негативних якостей особистості. Розроблено програму спеціальної психологічної підготовки спортсменів. Доведено, що застосування запропонованої програми сприяє збільшенню рівня прояву позитивних і необхідних для успішних виступів боксерів якостей особистості, а також покращенню показників кардіореспіраторної системи боксерів.

Вступ. У сучасних умовах вимоги до підготовленості спортсменів у різних видах спорту постійно зростають. Спортивна діяльність, особливо під час відповідальних змагань, здійснюється в екстремальних умовах [3, 5]. Що стосується боксу, то цей вид спорту вимагає від спортсменів значних фізичних і нервово-психічних напружень, а в умовах змагань екстремальні ситуації зустрічаються досить часто. Дія на організм боксерів екстремальних умов діяльності викликає негативні зміни в психіці, психосоматичні розлади та ряд інших передпатологічних процесів [2, 4].

Наявність згаданих змін і процесів негативно впливає на координацію рухів, послаблює увагу, зменшує витривалість, тобто, в цілому, погіршує результати спортивної діяльності спортсменів [1, 3]. А це означає, що необхідно визначити шляхи та методи протистояння прояву зазначених процесів, що повинно привести до поліпшення можливостей у досягненні максимальних спортивних результатів. Слід зазначити, що, на думку багатьох дослідників, зменшення негативного впливу екстремальних умов діяльності на спортсменів є однією з актуальних проблем сучасного спорту.